

Biotalousalue Häme

MIELIPIDEVIERAS

Mona-Anitta Riihimäki

mona-anitta.riihimaki@hamk.fi

Kiertotalouteen ja biotalouteen kohdistuvat odotukset maamme talouskasvun vetureina ovat suuret.

Kiertotaloudella tarkoitetaan materiaalien ja palveluiden kiertämistä toimialojen välillä siten, että tavoitteena on jätteetön toiminta.

Biotalous on vihreä osa kiertotaloutta. Suomessa biopohjaisten massojen resurssitehokkaaseen käyttöön pohjautuvalta talousmallilta odotetaan paljon.

Jo käynnistyneet ja vielä vireillä olevat metsäteollisuuden biojalostamo-hankkeet ovat olleet piristysruiske vuosia hiipuneelle metsätaloudellemme. Kuitenkin biotalous pitää sisällään paljon muutakin,

kuin metsäteollisuuden suurinvestoinnit.

BIOTALOUDEN PERUSTA on luonnonvarojen kestävä käyttö, jossa päämääränä on fossiilisten polttoaineiden korvaaminen biopohjaisilla polttoaineilla.

Laajemmin kyse on kokonaisvaltaisesta talouden mallista, jossa uusia, lisäarvoa tuovia liiketoimintamalleja pyritään löytämään alkutuotannon rinnalle. Biotalousmallin mukainen kasvu vaatii yrittäjyyttä yli perinteisten toimialarajojen.

Muutoksessa tarvitaan kokonaan uudenlaista ajattelua ja rohkeaa päätöksentekoa myös julkishallinnossa sekä osaamista, jossa yhdistyvät perinteinen luonnonvara-alan osaaminen, liiketoimintaosaaminen ja tekniikan insinööritaidot.

POHJANA OVAT alueelliset resurssit: Luonnonvarat, yrittäjyys, liiketoiminta ja ihmiset. Biotalousmerkitystä korostetaan maaseudun elinvoimaisuuden lisääjänä, mutta edellytykset biotalousyrittäjyydelle löytyvät erityisesti maaseudun ja kaupungin rajapinnasta.

Luonnonvarojen lisäksi Hämeen alueellinen vahvuus on osaamisessa.

Hämeen sijoittuminen Suomen kasvukäytävälle antaa mahdollisuuden tarkastella biotaloutta osana maaseudun ja kaupunkien vuorovaikutusta.

HÄMEESSÄ MAISEMA on pienten kaupunkien, kylien sekä maaseudun muodostama mosaiikki Helsingin metropolialueen vaikutusalueella. Kasvukäytävää pitkin pystytään liikuttelemaan suuriakin biomassojen kaupunkialueiden ja ympäröivän maaseudun välillä.

Hämeen kiertotalouteen pohjautuvat teollisuuskeskittymät Hämeenlinnassa, Forssassa ja Riihimäellä, sekä Hattulan Merven alueen suunnitellut tarjoavat kapasiteetin suurten metsä- ja peltobiomassojen sekä lannan ja yhdyskuntajätteen käsittelyyn.

Tutkijan silmin Häme on olemassa oleva innovaatioalusta sille, mitä biotalous tarkoittaa maaseudun ja rakennetun kaupunkiympäristön rajapinnassa, sekä osana modernia kaupunkisuunnittelua.

ALUEELLISTEN VAHVUUKSIEN tunnistaminen, sekä digitalisaation hyödyntäminen ovat edellytys uuden liiketoiminnan syntymiselle. Tästä nousevat myös haasteet: verkostojen ja digitalisaation hallinta uuden luomisessa.

Luonnonvarojen lisäksi Hämeen alueellinen vahvuus on osaamisessa.

Hämeen ammatti-instituutti ja ammattikorkeakoulu kouluttavat luonnonvara-alan ja biotalouden ammattilaisia, joiden osaamista tukee Hamkin monialaisuus.

Tekniikan insinööritaidot, digitalisaation ymmärtäminen sekä verkosto-osaaminen ovat taitoja, joita biotalouden kasvun saavuttamiseksi vaaditaan luonnonvara-alan osaamisen rinnalle.

Hamk, Luonnonvarakeskus Luke ja Helsingin yliopiston Lammien biologinen asema muodostavat luonnonvara-alan asiantuntijoiden verkoston, johon aktiivisena toimijana on liittynyt mukaan myös Suomen Ympäristökoulu Sykli. Verkoston tavoitteena on tuoda organisaatioiden osaaminen tehokkaasti alueen yritysten käyttöön.

BIOTALOUS-KESKUSTELUSSA on kuitenkin tärkeää aina muistaa, että kaiken perusta on terveellä pohjalla oleva, taloudellisesti kannattava alkutuotanto. Ilman sitä voidaan biotaloudesta nouseva Vihreä Kasvu unohtaa.

Kirjoittaja on Hämeen ammattikorkeakoulun Biotalousalan tutkimusyksikön johtaja.